

Internkontrollrapport 2021

Barn- och ungdomsnämnden

Linköping
Där idéer blir verklighet

Diarienummer:	
Datum:	
Handläggare:	Lina Brage, Sofia Kåberg
Organisation:	Utbildning- och arbetsmarknadsförvaltningen

1 Inledning

I Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § framgår det att nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Det innebär att de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering samt information och rapportering om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera.

Ett redskap för nämnden för att säkerställa ovanstående är en internkontrollplan med kontrollmoment från områdena verksamhet, personal, ekonomi, administration samt oegentligheter, mutor och jäv.

Begreppet internkontrollplan kan leda tankarna fel så att man får uppfattningen att planen "är" den samlade interna kontrollen. Den samlade interna kontrollen består av mycket mer – den robusta organisationen, riskanalysen, inbyggda och etablerade kontroller. En internkontrollplan är snarare ett instrument för riktning, tillsyn eller uppföljning av den interna kontrollen. Ett instrument för "koll på kollen".

2 Organisering av internkontroll

Internkontroll handlar om att ha ordning och reda, veta att det som ska göras blir gjort och att det sker på ett bra och säkert sätt. Att arbeta med den interna kontrollen ingår i alla medarbetares arbete, det vill säga att arbeta enligt bestämda processer och rutiner, att förbättra och utveckla verksamheten, att rapportera avvikelser och risker med mera. Internkontrollen är integrerat i vardagens arbete med att genomföra, förvalta och verkställa och handlar om ett löpande arbete med att förebygga, upptäcka och åtgärda risker.

För att säkerställa att verksamheten har ordning och reda samt arbetar med rätt saker på ett säkert och rätt sätt, genomförs bland annat riskanalyser som en del i utvecklingsarbetet och i arbetet med ständiga förbättringar. I internkontrollprocessen är sedan riskbedömning med riskanalyser och riskvärdering en väsentlig grund för prioriteringen av vilka kontrollmoment som tas med till internkontrollplanen.

2.1 Ansvar och samordning av kontrollmoment

Förvaltningschefen har ansvaret att samordna och driva arbetet av den interna kontrollen inom sin organisation. Internkontrollsamordnaren håller ihop arbetet på förvaltningen. En arbetsgrupp med representanter från förvaltningens olika avdelningar har haft regelbundna möten under året.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen har löpande under året haft möten med nämndens internkontrollrepresentanter vid framtagande av internkontrollplan och internkontrollrapport samt uppföljning av innevarande års internkontrollplan. Det har även varit möten om arbetet med riskanalyser och planering av nämndens och internkontrollrepresentanternas delaktighet i arbete 2022.

3 Nämndens delaktighet

Med anledning av att hela nämnden har ansvar för den interna kontrollen ska alla nämndledamöter ha kunskap om och löpande ta del av verksamhetens internkontrollarbete. I samtliga delårsrapporter ska arbetet med uppföljning enligt internkontrollplanen och andra aktiviteter eller händelser av särskild vikt för internkontroll redovisas. Nämnden följer därefter upp internkontrollarbetet inklusive internkontrollplanen som sammanfattas i verksamhetsberättelsen vid årets slut och internkontrollrapporten redovisas som bilaga till verksamhetsberättelsen.

Redovisning av internkontrollarbetet i nämnd 2021	
Tidpunkt	Aktivitet
Februari	Internkontrollrapporten i samband med redovisning av verksamhetsberättelsen
Maj	Muntlig lägesrapport gällande årets internkontrollpunkter
Juni	Information om internkontroll på nämndens budgethalvdag
September	Föredragning av internkontrollarbetet i samband med redovisning av delårsrapport 2

Oktober	Föredragning av internkontrollplan 2022 i samband med beslut om internbudget för 2022
---------	---

Under året har avstämningsmöten med internkontrollrepresentanterna hållits vid ett flertal tillfällen i maj, juni och november. Under dessa möten har återkoppling skett av arbetet med kontrollerna dittills samt förberedelse inför internkontrollplan 2022. Mötet i november innehöll en plan för tillvägagångssätt och arbetet inför plan 2023.

4 Sammanfattning

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen har under året, mot bakgrund av förändrade riktlinjer för kommunens internkontrollarbete, fortsatt sitt utvecklingsarbete. I syfte att nå likvärdighet i arbetssättet mellan nämnderna har gemensamma möten genomförts, både inom förvaltningen samt tillsammans med de politiskt utsedda representanterna. Arbetet har löpt enligt plan och avstämningsmöten med politiska internkontrollrepresentanter har genomförts vid ett antal tillfällen under året med återkoppling av pågående arbete samt planering inför internkontrollplan 2022. Arbetet med riskanalyser har utvecklats under året och en plan för fortsatt arbete med riskanalyser är förankrad med internkontrollrepresentanterna och samtliga berörda avdelningar på förvaltningen.

Granskning av effekten av reviderad resursfördelningsmodell för grundskolan samt granskning av hur rutin för barn med skyddade personuppgifter fungerar på förvaltningen kopplat till det nya barn- och elevregistret föreslås kvarstå till internkontrollplan 2022. Granskningen av effekten av den reviderade resursfördelningen för grundskolan har bedömts inte kunna genomföras på grund av att det har varit för tidigt att utvärdera resursfördelningen samt ett val att inte belasta verksamheten för att få in svar i slutet av året. Kontrollmomentet kopplat till barn med skyddade personuppgifter har inte kunnat genomföras eftersom införandet av det nya barn- och elevregistret flyttats fram och inte införts förrän i mitten av december samt att rutiner kopplat till detta är under utarbetande.

Kontrollen om det finns diariet information om var elev utan skolplacering befinner sig visar brister. Rutinen för skolpliktsbevakning behöver bearbetas och implementeras på nytt. Rutin för anmälan av hög frånvaro 7 kap 19a § skollagen. Samverkan med andra aktörer, interna och externa, behöver utvecklas exempelvis med socialtjänsten.

Den nya rutinen för barnchecklista och barnkonsekvensanalys kom igång först under våren 2021. Kontrollen visar att rutinen inte har följts mer än till del under året och därför behövs ytterligare information om rutinen. Punkten föreslås kvarstå även 2022.

Kontrollen att granska och följa upp rutiner och processer för att elever som blir utsatta för brott och kränkningar ska få en trygg skolmiljö på sin skola visade att rutinerna för stöd till rektorer om misstanke vid brott och händelser inte var reviderade sedan 2012. Därefter har en reviderad rutin för misstanke om brott genomförts. Under våren 2021 bedrevs ett parallellt arbete med att revidera rutiner och kompetensutveckling kring disciplinära åtgärder för rektorer i grund- och gymnasieskola.

Internkontrollplanen gällande personal har även under 2021 påverkats av Covid -19 avseende rutiner för minskad sjukfrånvaro och att inga utlandsresor har genomförts.

Internkontrollen 2021 avseende ekonomi har inriktats på kontroll av inköp via kommunens E-handel, användning av Eurocard och inköp från leverantörer som kommunen inte har avtal med. Personal har fått information och har erbjudits kurser om upphandling och inköp och det har även införts en ny rutin som innebär en årlig underskrift av Eurocardinnehavare gällande kommunens regler.

1. Återrapportering av internkontrollplan 2021

Nr	Process/rutin/system	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat av kontroll	Åtgärd
	Verksamhet och organisation				
	Rutin för tillsyn fristående förskola och pedagogisk omsorg	Granskning om tillsynsmodellen följer skollagens krav	Dokumentstudier	Dokumenterna kopplade till tillsyn har granskats i modellen och de följer skollagens krav. Dock finns det förbättringspotential för att få dessa tydligare.	<p>Se över system för att fånga upp klagomål/signaler om brister mot fristående förskolor? Har vi det med oss in i tillsynen?</p> <p>Behov av att redigera och uppdatera text i rutiner och checklistor för att förtydliga informationen, men även för att korrigera hänvisningar till lag och förordning.</p> <p>Ta fram mallar för rapporter och beslut.</p> <p>Se över rutiner för uppföljning av ev. brister.</p>
	Ansökan förtur till förskola och fritidshem	Granskning av likvärdig bedömning inför beslut om förtur	Uppföljning med områdeschefer	Uppfattningen är att bedömning görs på likartade sätt även om ärenden inte diskuteras och problematiseras av verksamhetsområdescheferna gemensamt.	Önskvärt vore att beslut om förtur fattades av förvaltningens myndighetskansli med reviderade och tydligare underlag. Kravet på intyg skulle då kunna säkerställas och mer lika bedömas. Detta skulle också kunna säkerställa en mer korrekt hantering av diarieföring. Kunskapsspridning av rutinen för förturer behöver spridas till samtliga rektorer efter revidering.

	Reviderad resursfördelning i grundskolan	Granskning av effekten av reviderad resursfördelningsmodell för grundskolan	Webbenkät och fördjupade samtal med rektorer	Kontroll har ej kunnat genomföras då bedömningen gjorts att det har varit för tidigt att kunna utvärdera resursfördelningen samt att ej belasta verksamheten för att få in svaren.	Framflyttat till Internkontrollplan 2022
	Tillägg från nämnsammanträde BOU 20201022: Granska och följa upp rutiner och processer för att elever som blir utsatta för brott och kränkningar ska få en trygg skolmiljö på sin skola.	Hur ser rutiner och processer ut på skolor när brott och allvarliga kränkningar skett?	<p>Uppföljning av gällande rutiner Samtal med repr för polisen - hur ser de på hantering av brott i skolan?</p> <p>Samtal med kvalitetskoordinatorer- vilket stödmaterial finns riktade till skolornas arbete</p> <p>Studier av stöddokument för upprättande av skolors likabehandlingsplan och plan mot diskriminering</p> <p>Samtal med Säkerhetsgruppens skolrepresentant, verksamhetsområdeschef samt biträdande utbildningsdirektör.</p>	<p>Det finns rutiner för stöd till rektorer vid misstanke om brott och händelser, men dessa finns inte samlade och är ej reviderade sedan 2012.</p> <p>En mall för upprättande av skolans krisplan finns i en gemensam chefsdrive på BOU.</p> <p>Skolornas fortsatta arbete kring kränkande behandling/tillsynsansvar behöver lyftas.</p>	<p>Förbättringsförslag: Föreslås att säkerhetsgruppens uppdrag förs in i mallen för krisplan</p> <p>Revidera rutin vid misstanke om brott. Förtydligande om polisanmälan. Genomförd.</p> <p>Implementering av reviderad mall för krisplan i verksamheterna.</p> <p>Skolans/huvudmannens möjligheter att vidta disciplinära åtgärder vid brott/misstanke om brott regleras i 5 kap. skollagen. Utifrån gällande skollagstiftning är det möjligt för huvudmannen att omplacera elever på grundskolan.</p> <p>Under våren 2021 bedrevs ett parallellt arbete med att revidera rutiner och kompetensutveckling kring disciplinära åtgärder för rektorer i grund- och gymnasieskola.</p>

Personal				
Åtgärder vid sjukfrånvaro	Att gällande rutiner följs för att säkerställa att åtgärder vidtas för att minska sjukfrånvaron.	Stickprov i samband med delårsuppföljning april och augusti.	Med anledning av förekomsten av Covid-19 har arbetsgivarens möjlighet att följa upp sjukfrånvaron och att vidta åtgärder för att minska denna starkt begränsats.	Inga åtgärder behöver vidtas.
Personliga utlägg	Säkerställa att de utbetalningar som sker via Heroma har hanterats enligt gällande regler samt att inköpen görs enligt gällande avtal.	Genomgång av antal personliga utlägg per enhet och totalbelopp mars och augusti. Fördjupad granskning av de enheter där beloppen är höga eller där det är ett stort antal personliga utlägg förekommer.	Kontrollen har visat att inköp skett från leverantörer som kommunen inte har avtal med, men även från leverantörer där vi har avtal men inköpet borde skett via e-handel eller faktura.	Personal som genomfört inköp på felaktigt sätt informeras om kommunens regler och riktlinjer för inköp.
Utlandsresor	Att resor hanteras enligt gällande regelverk för tjänsteresor och representation	Årlig genomgång av genomförda tjänsteresor utanför Sverige per enhet.	Under 2021 genomfördes inte några tjänsteresor utanför Sverige inom Bildningsnämndens verksamhet.	Inga åtgärder behöver vidtas.
Ekonomi				
Eurocard	Att rutiner för inköpskort tillämpas riktigt, följande moment kontrolleras: Att det för samtliga inköp finns ett kvitto i original som	Kontroll av fakturor, om de är fler än 30 st får stickprov göras.	Stickprov har genomförts där det varit större belopp samt många inköp. Det fanns kvitton som underlag och det var även rätt moms på inköpen, men enheterna borde ha handlat från ramavtalsleverantör samt via kommunens e-handel där det var möjligt. Då	Ny rutin har genomförts där innehavaren av Eurocard årligen ska läsa igenom och skriva under kommunens regler för innehav av kortet.

		<p>bifogats en kopia av fakturan från Eurocard.</p> <p>Verifikationsnummer ska framgå av fakturan.</p> <p>Att momsen korrigerats i Agresso de fall det behövs, d. v. s. när moms enligt faktura inte är lika med moms enligt kvitto i original. Moms enligt kvitto är det korrekta beloppet.</p> <p>Att inköpskort inte används i de fall det finns ramavtalsleverantör för aktuella varor/artiklar.</p>		<p>kvitton inte scannats in tillsammans med fakturan så gjordes det i efterhand efter påpekan.</p>	
E-handel/Inköpsportal	Att kommunens inköpsportal används för de leverantörer	Genomgång av rapporter, felaktig	Det har skett uppföljning av enheternas inköp från inköpsportalen via en månadsrapport. Kontrollen har visat varierande resultat under året som i vissa fall	I de fall enheterna inte har gjort inköp enligt kommunens regler så har det undersökts varför och informerats så att	

		som är anslutna till kommunens e-handel	hantering av inköp åtgärdas	berott på tekniska problem. Det har dock skett en stor förbättring jämfört med tidigare år.	inköpen fortsättningsvis kan göras rätt. Upphandlingscenter genomför även kurser och information för både nyanställda och för de som behöver ytterligare utbildning.
Ramavtals/leverantörstrohet	Att inköp genomförs från leverantörer där avtal finns och enligt avtalets överenskommelser	Genomgång av inköp över beloppsgräns	Kontrollen visar att det skett färre inköp från leverantörer som vi inte har avtal med, jämfört med tidigare år. En del inköp har genomförts när det tillfälligt inte funnits något avtal. Det förekom också en del inköp där det numera finns ett avtal eller snart kommer att tecknas.	I de fall större inköp (över 500 tkr) skett från leverantörer som vi inte har avtal med kommer ytterligare utredning att ske och eventuellt en upphandling att genomföras.	
Administration					
Förskolan - barn med skyddade personuppgifter	Granskning av hur rutin fungerar på förvaltning	Beroende på hur rutin formuleras	Har inte kunnat genomföras då nytt barn- och elevregister införs från 20/12-21 och rutiner för detta är under utarbetande.	Framflyttat till Internkontrollplan 2022.	
Skolvalet	Skolplaceringar långt bort från elevens boende.	Statistik och analys av placeringar långt från elevens boende	Införandet av närhetsskolor gjorde vt-21 endast skillnad på marginalen men införandet säkrade upp om utfallet av skolvalet hade sett annorlunda ut. Ju trängre det är på skolorna desto större risk för placering långt från elevens boende. Skolväsendets överklagandenämnd beslutade att det inte var ett lagligt urvalskriterium vilket medförde att barn- och ungdomsnämnden beslutade att ta bort den.	Förtydligad information till vårdnadshavare om varför en elev bör göra fler val har utökats för att i möjligaste mån minska konsekvensen.	

	Skolplacering	Kontroll att diariet för dokumentation om var elev utan skolplacering befinner sig finns.	Slumpvis utvalda elever utan skolplacering	Resultatet av internkontrollen visar att diariet för information om var eleven befinner sig inte finns på samtliga elever i urvalet.	Rutinen för skolpliktsbevakning behöver bearbetas och implementeras. Rutin för anmälan av hög frånvaro 7 kap 19a § skollagen. Samverkan med andra aktörer, interna och externa, behöver utvecklas (ex. socialtjänst).
	Barnchecklista och barnkonsekvensanalys	Kontroll av att rutin för barnchecklista och barnkonsekvensanalys efterföljs vid framtagande av ärenden till nämnd.	Kontroll av alla nämndärenden	Rutinen kom igång först under våren 2021. Rutinen har följts i 21 av 39 ärenden.	Den nya rutinen fungerar inte ännu och behöver informeras och påminnas om igen. Målet är att barnchecklista och barnkonsekvensanalyser ska vara en del av det ordinarie arbetet vid framskrivandet av beslutsärenden . Punkten finns därför kvar även 2022.
	Oegentligheter, mutor och jäv				
	Se internkontrollmoment under ekonomi och personal				